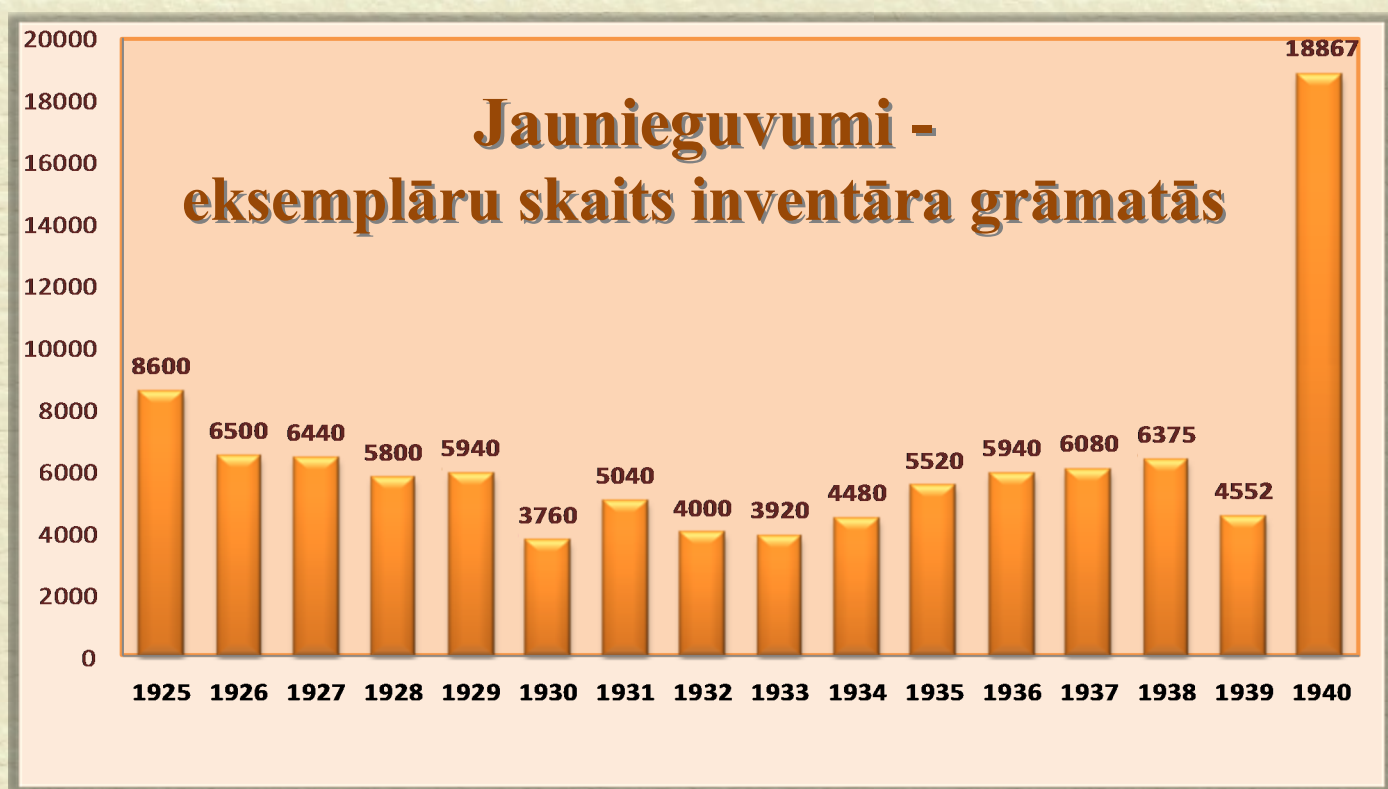

Grāmatu piegādātāji LU Bibliotēkai (1925 - 1940)

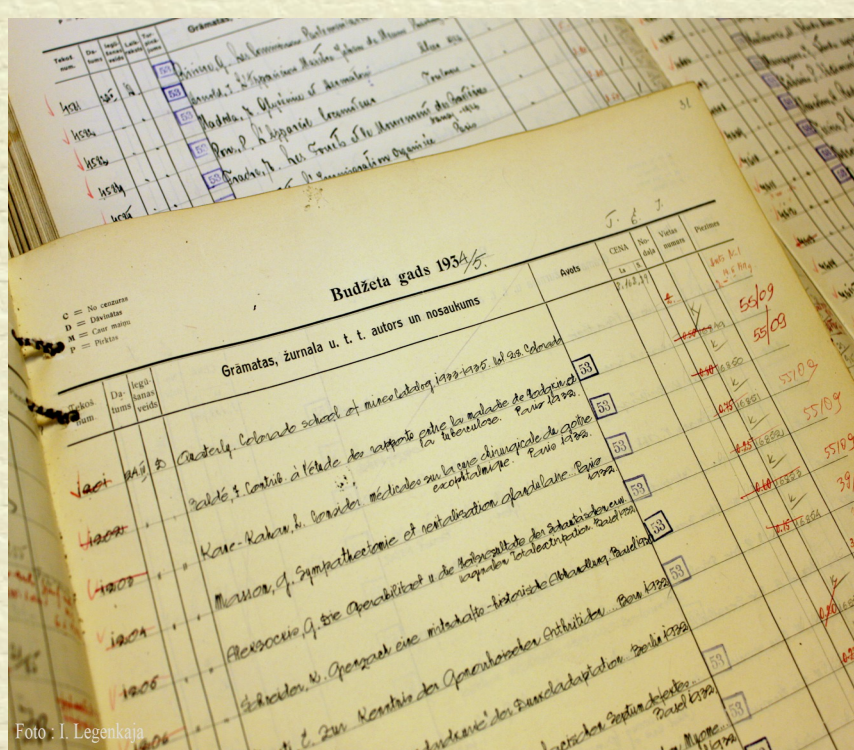

Laika periodā no 1925. līdz 1940. gadam LU Bibliotēka izmantoja komplektēšanas veidus

C = No cenzuras
D = Dāvinātas
M = Caur maiņu
P = Pirktas

LU Bibliotēkas inventāra grāmatas (1925-1938)

C = No cenzuras*

Ar iegūšanas veidu „No cenzuras” LU Bibliotēka saņēma iespieddarbus latviešu valodā un tas praktiski bija vienīgais iegūšanas veids Latvijā izdotajiem izdevumiem. Var pieņemt, ka tas bija sava veida Obligātais eksemplārs, jo inventāra grāmatās no 1947.g. iegūšanas veids „C = No cenzuras” bija nomainīts uz „O = obligātais eksemplārs”. Daudzi izdevumi ar iegūšanas veidu „No cenzuras”, neskatoties uz saturu, 20. gs. četrdesmitajos gados bija nodotas uz bibliotēkas specfonda un vēlāk norakstītas.

D = Dāvinātas*

Lielākie dāvinājumi no privātpersonām

Kristaps Morbergs - lielākais Latvijas Universitātes mecenāts. 1928.g. LU Bibliotēkai tika uzdāvinātas 140 dažāda satura grāmatas (Kristaps Morbergs miris 1928. gada 8. aprīlī, bet dāvinājums bija iegrāmatots 22. augustā). Grāmatas „*Demokritos, oder Hinterlassene Papiere eines lachenden Philosophen*” pirmajā sējumā ir Morberga paraksts.

K. Morberga dāvinātās grāmatas un viņa paraksts

Konstantīns Pēkšens - viens no pirmajiem latviešu profesionālajiem arhitektiem, pēc kura projektiem uzceltas aptuveni 230 ēkas. Viņš darbojās Rīgas Latviešu biedrībā, piedalījās arī vairāku latviešu laikrakstu izdošanā, bijis Rīgas domnieks. 1929.g. K. Pēkšens uzdāvināja LU Bibliotēkai 212 grāmatas par arhitektūru. Grāmatās ir dāvinātāja zīmogs.

Kārlis Kasparsons - ārsts, kurš izstrādājis medicīnas terminoloģiju latviešu valodā, filologs, cilvēks ar enciklopēdiskām zināšanām dažādās zinātņu nozarēs, pirmais Latvijas Republikas izglītības ministrs. Viņš ir līdzdarbojis Latvijas Universitātes dibināšanā. 1935.g. K. Kasparsons dāvināja LU Bibliotēkai 39 grāmatas. Visiem eksemplāriem bija dāvinājuma uzlīmes, kuras speciāli sabojātas (noplēstas vai savītrotas ar zīmuli) ideoloģisku apsvērumu dēļ.

Pēteris Seja - vēsturnieks, tautsaimnieks un politiķis, diplomāts, kurš pārstāvēja Latviju dažādās Eiropas valstīs – Francijā, Beļģijā, Nīderlandē, Itālijā, Albānijā, Bulgārijā un Grieķijā, Zviedrijā, Dānijā un Norvēģijā.

1940.g. LU Bibliotēka kā dāvinājumu saņēma vairāk kā 500 izdevumus no viņa bibliotēkas. Grāmatās ir dāvinātāja ekslibris.

Kārlis Zalts - matemātiķis, mehāniķis un folkloras pētnieks. Vadījis seminārus augstākajā matemātikā LU Inženierzinātņu fakultātē, strādājis Valsts statistiskajā pārvaldē, publicējis rakstus par dažādiem eksakto zinātņu un filozofijas jautājumiem. 1940.g. Kārlis Zalts uzdāvināja LU Bibliotēkai 65 grāmatas. Tajās ir viņa privātais zīmogs un arī īpaši izveidots dāvinājuma zīmogs ar tekstu „Docenta K. Zalta dāvinājums Latvijas Universitātei”.

Dāvinājumi no biežāk minētajām iestādēm

LU Bibliotēkai bija ilggadēji sadarbības partneri, no kuriem bibliotēka gandrīz katru gadu saņēma dāvinājumus, piemēram, no **Ārlietu ministrijas**.

Īpaši liels un nozīmīgs krājuma papildinājums LU Bibliotēkai 1940.g. nāca no likvidētā **Herdera institūta** – 1749 iespieddarbi (visi eksemplāri ar pārsvītrotu zīmogu „Bibliotheca Instituti Herderiani. Riga”).

Lielu dāvinājumu daudzu gadu garumā LU Bibliotēka saņēma no **Francijas Izglītības ministrijas**, ievērojamu daļu sastādīja disertācijas. LU Bibliotēkas krājums strauji papildinājās pateicoties arī Latvijas un ārvalstu sabiedriskām un starptautiskām organizācijām, arī augstskolām, piemēram, dāvinātāji bija: Valsts Statistikas pārvalde, Intelektuālā kopdarbības komisija, LU Fakultātes un to bibliotēkas, Tautu Savienība jeb Nāciju Līga, Maskavas universitātes bibliotēka.

M = Caur maiņu*

LU Bibliotēkas krājums papildinājās arī ar maiņas ceļā iegūtiem izdevumiem. Notika regulāra sadarbība ar pasaules mācību un zinātniskām iestādēm. 1937.g. no ASV Iekšlietu departamenta tika saņemtas 164 grāmatas ģeoloģijas nozarē.

1939.g. LU Bibliotēka apmaiņas ceļā ieguva daudz izdevumus, bet tajā gadā inventāra grāmatās bija uzradīts tikai komplektēšanas veids, bet netika uzrādīti iegūšanas avoti.

Daži LU Bibliotēkas sadarbības partneri:

ASV: Kalifornijas, Minesotas, Stenfordas, Kanساس, Mičiganas universitātes, ASV Iekšlietu departaments; Igaunija: Tartu universitāte; Indija: Kalkutas universitāte; Japāna: Tokio un Tohoku universitātes, Japānas Zinātņu Akadēmija; Lielbritānija: Glāzgovas un Velsas universitātes; Lietuva: Viļņas un Kauņas universitātes; PSRS: Minskas, Smoļenskas, Taškentas, Kazaņas, Maskavas universitātes, Ukrainas, Baltkrievijas un PSRS Zinātņu Akadēmijas; Somija: Helsinku universitāte, Somijas Akadēmija; Spānija: Madrides universitāte; Zviedrija: Upsalas un Lundas universitātes; Nāciju Līga.

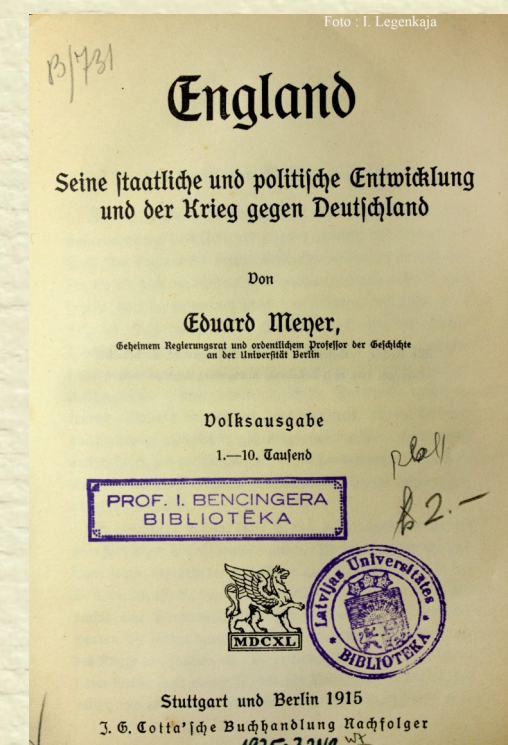
P = Pirktas*

Lielākie pirkumi no privātpersonām

Edgars Lejnīeks – LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes pirmais dekāns, LU Bibliotēkas pārzinis, profesors. Nopirkti vairāk kā 135 eksemplāri.

Imanuels Bencingers – vācu protestantu teologs, pārniedzējs Latvijas Universitātē, Teoloģijas fakultātes goda doktors, profesors, LU Bibliotēkas pirmais tehniskais redaktors. 1935.g. tika nopirkti I. Bencingera privātbibliotēkas 1758 izdevumi. Lielākā daļa norakstīta 20.gs. piecdesmitajos gados.

Fridrihs Vilhelms fon Bissings – vācu eģiptologs, profesors, pie kura aizstāvēja disertāciju latviešu arheologs profesors Francis Balodis. F. Bissings bija iesaistīts Kairas muzeja Vispārējā kataloga izveidē. Nopirkti 8 eksemplāri arheoloģijas nozarē.

Pirkumi no veikaliem un izdevniecībām. Sadarbības dinamika pa gadiem

	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940
Latviešu avoti (biežāk minētie)																
Daile&Darbs																
Jonck&Poliewsky																
Kymmell																
Studentu Padomes Grāmatnīca																
V. Tiranovs																
Walter&Rapa																
Ārzemju avoti (biežāk minētie)																
Bowes-Bowes																
Fedde																
G. Fock																
R. Friedlander																
Galloway&Porter																
Glaeser																
Heffer&Sohn																
A. Hirschwald																
W.Junk																
Koehler																
Speyer&Peters																
Spartaks																
Springer																
Международная книга																

* izmantota 1925.-1940.g. inventāra grāmatu terminoloģija

* pētījums veikts izmantojot LU Bibliotēkas inventāra grāmatu datus.